

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії НУК

Євген ТРУШЛЯКОВ
« 11 » 05 2022 р.

ПРОГРАМА

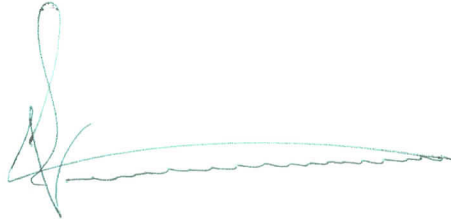
фахового іспиту при прийомі на навчання
для здобуття ступеня вищої освіти магістра

Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма	Бізнес і приватне підприємництво

Програму фахового іспиту розроблено кафедрою економіки під керівництвом гаранта освітньої програми д.е.н., проф. Ломоносової Оксани Едуардівни.

Програму розглянуто та затверджено рішенням приймальної комісії від 11 травня 2022 р. протокол № 10.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop at the top and a long horizontal stroke extending to the right.

Валерій КОМИШНИК

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	4
2. МЕТА ФАХОВОГО ІСПИТУ	4
3. ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ	4
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ВСТУПНИКІВ НА ФАХОВОМУ ІСПИТІ.....	5
ДОДАТОК А. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ФАХОВОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІН ЗАГАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	6
1. ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ	6
2. БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ	8
3. ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ І ОЦІНКА РИЗИКІВ	10
4. МАРКЕТИНГ	12
5. БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	14

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма фахового іспиту зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розроблена кафедрою економіки на основі освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 Управління та адміністрування.

2. МЕТА ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит для вступників на спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спрямований на комплексну перевірку умінь та навичок з метою конкурсного відбору вступників на навчання для здобуття ступеня «магістр».

3. ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Зміст фахового іспиту з дисциплін загально-професійної підготовки визначається вимогами до переліку компетентностей та якості знань осіб, які здобули кваліфікацію «бакалавра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності».

Зміст фахового іспиту зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» складають питання з дисциплін: «Економіка торгівлі», «Бізнес-планування», «Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків», «Маркетинг», «Біржова діяльність».

В додатку А наведено перелік теоретичних питань, покладених в основу тестових завдань з зазначених дисциплін та перелік рекомендованої літератури.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ВСТУПНИКІВ НА ФАХОВОМУ ІСПИТІ

Фаховий іспит проводиться приймальною комісією письмово у формі тестування.

До складу екзаменаційного білету входять 50 тестових завдань.

Кожне завдання має 4 варіанта відповіді, з яких лише один правильний.

Тривалість фахового іспиту – 120 хвилин.

Результати фахового іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Мінімальна оцінка з фахового іспиту для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Критерії оцінювання фахового іспиту відповідають «Положенню про організацію прийому до Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова при вступі на навчання на основі раніше здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) у 2022 році».

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ФАХОВОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІН
ЗАГАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

1. ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ

1. Ринок споживчих товарів та послуг. Природа торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності.
2. Економічна характеристика оптової, роздрібною та зовнішньої торгівлі
4. Суб'єкти торговельної діяльності
5. Товарооборот торговельного підприємства.
6. Торговельне підприємство як суб'єкт господарювання. Виробнича та організаційна структура торговельного підприємства.
7. Виробнича програма торговельного підприємства
8. Персонал і кадри підприємства. Продуктивність праці
9. Основні фонди торговельного підприємства.
10. Виробнича потужність торговельного підприємства.
11. Оборотні фонди торговельного підприємства.
12. Оборотні засоби торговельного підприємства.
13. Виробничі витрати торговельного підприємства.
14. Собівартість продукції торговельного підприємства.
15. Поняття ціни та ціноутворення торговельного підприємства.
16. Структура ціни та її елементи.
17. Види цін у ринковій економіці, їх характеристика.
18. Методи встановлення ціни.
19. Формування роздрібних цін торговельного підприємства.
20. Методика аналізу асортименту роздрібною товарообороту.
21. Фактори, які визначають розмір торговельної надбавки.
22. Прибуток та його формування на торговельному підприємстві.
23. Напрямки розподілу прибутку торговельного підприємства
24. Методика аналізу товарного забезпечення.

25. Переваги та недоліки основних методів закупівлі товарів.
26. Характеристика форм і систем оплати праці.
27. Показники з праці та оплати праці торговельного підприємства.
28. Фонд оплати праці на підприємстві
29. Поняття «заробітна плата».
30. Ефективність діяльності та конкурентоспроможність торговельного підприємства.

Рекомендована література

1. Економіка торгівлі : навч. посіб. [Н.О. Власова, В.А. Гросул, О.А. Круглова, М.В. Чорна та ін.]; за ред. Н.О. Власової. Х. : Світ Книг, 2014. 473 с.
2. Економіка підприємства : навч. посіб. Уклад.:Є.О. Балацький, О.М. Дутченко, Г.М. Шамота та ін. Суми ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 154 с.
3. Мазаракі А.А., Ушакова Н.М., Лігоненко Л.О. Економіка торговельного підприємства : підруч. Під ред. Н.М. Ушакової. К. : Хрещатик, 2005. 800 с.
4. Марцин В.С. Економіка торгівлі : підруч. 2-ге видання. Випр. і доп. К. : Знання, 2008. 603 с.
5. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства : підруч. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2001. 528 с.
6. Усланова Н.М., Лігоненко Л.О. Економіка торговельного підприємства. К. : КНТЕУ, 2011. 171 с.
7. Яковлев Ю.П. Економіка торгівлі : навч. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2009. 356 с.

Інтернет джерела

1. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». URL : <http://www.economy.nayka.com.ua>
2. Журнал «Проблеми економіки». URL : <http://www.problecon.com/main/>

3. Актуальні проблеми економіки. Фаховий економічний журнал. URL : [http:// www.eco-science.net/aboutus.html](http://www.eco-science.net/aboutus.html)

2. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ»

1. Суттєвість та зміст планування.
2. Основні види планування.
3. Основні принципи планування
4. Методи планування.
5. Основні цілі і задачі бізнес-планування.
6. Особливості бізнес-планування як форми планування.
7. Вимоги до складання та оформлення бізнес-плану.
8. Структура і зміст бізнес-плану.
9. Зміст та основні завдання резюме.
10. Порядок розробки резюме.
11. Опис виду діяльності та підприємства у бізнес-плані.
12. Рішення маркетингових питань у бізнес-плані.
13. Аналіз конкурентного середовища у бізнес-плані.
14. Визначення цінової політики у бізнес-плані.
15. Планування рекламної діяльності.
16. Рішення виробничих питань у бізнес-плані.
17. Визначення потреби у обладнанні.
18. Планування потреби у матеріальних ресурсах.
19. Розробка організаційного плану при бізнес-плануванні.
20. Планування персоналу і оплати праці.
21. Правове забезпечення діяльності підприємства у бізнес-плані.
22. Оцінка ризиків та їх страхування у бізнес-плані.
23. Рішення фінансових питань у бізнес-плані.
24. Планування джерел фінансування.
25. Використання програмних комплексів для розробки бізнес-планів.
26. Основні завдання та можливості програми «Project Expert».

27. Структура програми «Project Expert».
28. Формування похідної інформації по проекту у програмі «Project Expert».
29. Можливості аналізу у програмі «Project Expert».
30. Додаткові можливості многоваріантного аналізу у програмі «Project Expert».

Рекомендована література

1. Господарський кодекс : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Цивільний Кодекс : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Про підприємництво : Закон України від 07.02.1991 № 698-XII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
5. Про інвестиційну діяльність : акон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
6. Податковий кодекс : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=147532&cat_id=38738
8. Бескровна Л.О., Жуковська Л.Е., Ісайко Т.А. Техніко-економічне та бізнес-планування : навч. посіб. Одеса : ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. 116 с.
9. Васильців Т.Г., Качмарик Я.Д., Блонська В.І., Лупак Р.Л. Бізнес-планування : навч. посіб. К. :Знання, 2013. 173с.
10. Верланов Ю.Ю., Верланов О.Ю. Бізнес-планування: теорія та практика : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 244 с.

11. Дубровин И.А. Бизнес-планирование на предприятии : учеб. для бакалавров. 2-е изд. М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2013. 432 с.

12. Македон В.В. Бізнес-планування : навч. посіб. К. : ЦНЛ, 2009. 236 с.

13. Савкина Р.В. Планирование на предприятии : учеб. М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2013. 324 с.

14. Охріменко В.М., Леонт'єва Ю.Ю. Конспект лекцій з дисципліни «Техніко-економічне та бізнес-планування». Х. : ХНАМГ, 2010. 165 с.

3. ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

І ОЦІНКА РИЗИКІВ

1. Поняття господарських рішень та їх ознаки.
2. Сутність господарських рішень та їх види.
3. Поняття якості господарського рішення та основні умови її забезпечення.
4. Види ефективності господарських рішень
5. Умови та перешкоди прийняття ефективного рішення
6. Етапи та процедури процесу прийняття рішень.
7. Класична, поведінкова та ірраціональна моделі прийняття рішень.
8. Поняття вартості капіталу підприємства. Середньозважена вартість.
9. Способи урахування різночасових витрат і результатів при оцінці господарських рішень.
10. Розрахункові схеми формування грошового потоку від реалізації рішення.
11. Показники економічної ефективності господарських рішень.
12. Сутність та види методу «дерево цілей».
13. Експертні методи та умови їх застосування
14. Поняття та методичні основи обґрунтування господарських рішень
15. Підходи до обґрунтування та вибору господарських рішень
16. Особливості функціонування підприємств за умов невизначеності.

17. Характеристика критеріїв обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності.
18. Матриця прибутків і матриця витрат, особливості їх побудови.
19. Поняття та класифікація підприємницьких ризиків.
20. Характеристика підприємницьких ризиків за сферою їх походження та ступенем впливу на результати діяльності підприємств.
21. Проектний ризик та прийняття господарських рішень.
22. Теорія оптимального портфеля.
23. Межі застосування кількісних та якісних методів аналізу певного підприємницького ризику.
24. Якісний аналіз підприємницьких ризиків.
25. Кількісний аналіз ризиків господарювання.
26. Система показників абсолютного та відносного вимірювання ризику.
27. Характеристика методів кількісного оцінювання ризиків.
28. Особливості управління ризиками господарської діяльності.
29. Структурна схема ризик-менеджменту.
30. Методи зниження ступеня ризику.

Рекомендована література

1. Вітлінський В.В., Верченко П.І., Сігал А.В., Наконечний Я.С. Економічний ризик: ігрові моделі : навч. посіб.; За ред. д-ра екон. наук, проф. В. В. Вітлінського. К. : КНЕУ, 2015.
2. Донець Л.І. Економічний ризик і методи його вимірювання : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2016.
3. Клименко С.М., Дуброва О.С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2016.
4. Клименко С. М., Дуброва О. С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2015. 252 с.
5. Лук'янова В.В. Головач Т.В. Економічний ризик : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2017. 345 с.

6. Машина Н.І. Економічний ризик та методи його вимірювання : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2013. 188с.
7. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посіб. М.Д. Балджи та ін. Одеса : ОНЕУ, 2013. 670 с.
8. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб. Л.І. Донець та ін.; за заг. ред. Л. І. Донець. К. : Центр учбової літератури, 2015. 472 с.
9. Пасічник В.Г., Аніліна О.В. Економічне обґрунтування господарських рішень. К. : Центр навчальної літератури, 2015. 144с.
10. Сулим М. В. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. Л. : вид-во Львів. комерц. акад., 2013. 196 с.
11. Хвостіна, І.М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посіб. Івано-Франківськ : Факел, 2013. 258 с.

4. МАРКЕТИНГ

1. Охарактеризуйте зміст маркетингу як економічного процесу
2. Охарактеризуйте інформацію, яка використовується при прийнятті рішень, пов'язаних з управлінням маркетингом
3. Окресліть місце ціни серед інструментів маркетингу та фактори, що впливають на процес ціноутворення
4. Назвіть та розкрийте сутність стратегій ціноутворення, які можуть бути використані для досягнення цілей маркетингу
5. Позначте різницю між прямим та опосередкованим збутом (шляхи розподілу)
6. Систематизуйте відомі вам форми реклами
7. Охарактеризуйте послуги як особливий товар та специфіку їх маркетингу
8. Охарактеризуйте фази, які проходить товар протягом свого життєвого циклу
9. Розкрийте сутність теорії сегментації

10. Охарактеризуйте сутність послідовних метаморфоз товарного ринку відповідно до теорії кристалізації
11. Охарактеризуйте стратегії ціноутворення, які можуть бути використані для досягнення цілей маркетингу
12. Обґрунтуйте необхідність розробки та форми здійснення підприємством заходів «публік релейшнз» («PR»)
13. Поясніть сутність товарної марки та сформулюйте рішення щодо її використання
14. Назвіть призначення та різновиди роздрібною торгівлі
15. Охарактеризуйте товарний асортимент та рішення щодо управління ним
16. Визначте роль та різновиди підприємств оптової торгівлі
17. Стимулювання збуту: призначення та засоби
18. Охарактеризуйте завдання та складові розподілу товару
19. Охарактеризуйте основні складові комплексу інтернет-маркетингу
20. Сформулюйте призначення та особливості кожного із різновидів маркетингових досліджень
21. Окресліть роль та послідовність маркетингових досліджень

Рекомендована література

1. Армстронг Г., Котлер Ф. Маркетинг. Загальний курс. Пер. з англ. : навч. посіб. М. : Видавничий дім «Вільямс», 2011. 608 с.
2. Гаркавенко С.С. Маркетинг : підруч. К. : Лібра, 2015. 712 с.
3. Маркетинг: теорія і практика : навч. посіб. О.В.Коломицева та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Коломицевої. Черкаси : Вертикаль, 2016. 355 с.
4. Мороз Л.А., Чухрай Н.І. Маркетинг: підруч. Львів : Інтелект-Захід, 2017. 244 с.
5. Котлер Ф., Армстронг Г., Вонг В., Сондерс Д. Основы маркетинга : учеб. пособие. М. : Вильямс 2009. 1200 с.
6. Павленко А.Ф., Войчак А.В. Маркетинг: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. К. : КНЕУ, 2019. 84 с.

7. Парсяк В.Н. Маркетинг: сучасна концепція та технології: підруч. Херсон : Олді-плюс, 2015. 326 с.
8. Приходько Д.О. Маркетинг: навч. посіб. Х. : ФОП Бровін О.В., 2019. 240 с.
9. Попова Н.В. Маркетинг: підруч. для студентів, які навчаються за спец. галузі знань «Управління та адміністрування». Харків : В справі, 2016. 298 с.
10. Стратегічний маркетинг: навч. посіб. В.Є. Крикавський, Л.І. Третякова, Н.С. Косар. 2-е вид. Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 255 с.
11. Чаплай І.В., Романенко Є.О. Маркетинг у механізмах державного управління: монографія. К. : Персонал, 2016. 207 с.
12. Hollensen, Svend. Marketing management : a relationship approach / Svend Hollensen. Third edition, 2015.
13. Management Information Systems, 13/e Laudon & Laudon, 2014
14. Joseph Valacich, Christoph Schneider Information Systems Today Managing in the Digital World SEVENTH EDITION, 2016.

5. БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Сутність та функції бірж та їх місце в оптовій торгівлі.
2. Види бірж та основні критерії їх класифікації.
3. Поняття товару та основи класифікації товарних груп.
4. Формування товарних ринків як умови діяльності товарних бірж.
5. Біржовий товар та його види.
6. Товарна біржа.
7. Фондова біржа.
8. Валютна біржа.
9. Біржові індекси.
10. Учасники біржової торгівлі.
11. Державне регулювання та контроль за біржовою діяльністю.
12. Правові основи функціонування товарно-сировинних бірж.
13. Правові основи функціонування фондових бірж.

14. Правові основи функціонування валютних бірж.
15. Саморегулювання біржової діяльності.
16. Місце та роль брокерських контор у біржовій діяльності.
17. Договір на здійснення брокерських послуг (брокерське обслуговування).
18. Біржовий товар товарно-сировинних бірж, його класифікація та особливості.
19. Роль стандартизації у біржовій торгівлі, її особливості.
20. Біржові угоди, їх вид та розрахунки по ним.
21. Порядок укладання біржових угод.
22. Біржові контракти, види, зміст та їх особливості.
23. Техніка проведення біржових торгів.
24. Біржова сесія та порядок її проведення.
25. Форвард-ринок.
26. Поняття, причини виникнення та цілі ф'ючерсної торгівлі.
27. Механізми біржової ф'ючерсної торгівлі.
28. Хеджування та біржова спекуляція: сутність та методи реалізації.
29. Поняття та функції хеджування.
30. Методи біржової спекуляції.

Рекомендована література

1. Про товарну біржу : Закон України від 10.12.1991 № 1956-ХІІ (редакція від 16.10.2020). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1956-12> (дата звернення: 01.02.2021).
2. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV (редакція від 24.09.2020). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 01.02.2021).
3. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності : навч. посіб. За ред. М.О. Солодкого. К. : ЦП Компринт, 2017. 450 с.
4. Пепа Т.В., Пішеніна Т.І., Лавринович В.В. Біржова діяльність : навч.

посібник. К. : Ліра-К, 2016. 540 с.

5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підруч. За заг. ред. д.е.н., проф. І.М. Сотник, д.е.н., проф. Л.М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

6. Terzo G. Typical Stockbroker Fees. 2016. URL : <http://finance.zacks.com/typical-stockbroker-fees-7119.html> (accessed on 01.02.2021).

7. Stock Market Dealer/Trader. 2016. URL : <http://getsmaart.com/careeroverviews/stock-market-dealertrader>. (accessed on 01.02.2021).

8. Trade and Development in a nutshell. 2017. URL : <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/> (accessed on 01.02.2021).

9. Universal commodity exchange (UCX). 2016. URL : http://ucxindia.com/Membership_Admission_Process/56 (accessed on 01.02.2021).